

אצלנו, במצריים, אוסרת החוקה בפירוש קיום מיפלגה על בסיס דתי או על בסיס של מילחמת-מעמדות. מי שמפר איסור זה, יענשו. בין שני הקצוות, יכול כל אחד לעשות מה שהוא רוצה.

לא,

למובארק

תמינה שונה לגמרי התקבלה, כמובן, מדבריהם של אנשי-האופוזיציה. קולם של אלה אינו נשמע, בדרך כלל, רבים מהם נתונים במעצר, אחרים העדיפו לצאת לזמן-מה לגלות. הוגה-הרעיונות השמאלי מוחמד סיד-אחמד, האיש שכתב את הספר בהידום התוחכים, שהיה הסנונית הראשונה לבוא השלום, נמצא בארצות-הברית. לוטסי אל-חולי, מראשי השמאל, שהטיף אחרי קמפ-דייוויד להחרמת הישראלים, נמצא בפאריס.

לאנשי-השמאל שנשארו במצריים ובחופש נאסרה הגישה לאמצעי-התיקשורת, ואין הם נפגשים עם זרים, קל וחומר ישראלים. פגשתי אותם בגלוי, אף שהיה ברור כי הם נתונים למעקב. רציני לשמוע גם את הצד שלהם. נדמה לי שחשוב לציבור הישראלי לדעת גם אותו. באותו יום, ה-11 באוקטובר, למחרת הלוייתו של אל-סאדאת, וערב קיום מיסאלי-העם, פירסמה מיפלגת-השמאל כרוז על הרצח ועל הירוש. המיפלגה — הנושאת את השם הארוך והמזוה "מיפלגת-האיחוד הלאומית המתקדמת האחרונה" — היא מעין איחוד של שמאלנים הקרובים לקומוניסטים וסיד-אחמד, ובראשם עומד חאלד מוחיי-אל-דין, זהו, הרבי-סרן האדום" שהיה אחד החברים המרכזיים ב"מועצת הקצינים הצעירים", שחוללה את מהפכת 1952. בהלוייה ראיתי את חאלד צועד בשורה הראשונה אחרי ארונו של אל-סאדאת, שהיה יריבו אך גם חברו במועצת-המהפכה המקורית. (כל חברי המועצה שנתרו בחיים צעדו בהלוייה, מילבד אחד שסירב: חוסיין אל-שאפי, סגן ראש-הממשלה לשעבר).

כברון נאמר, בין השאר:

מיפלגתנו ממשיכה לפעול על פי החוקה, חופשי העיתונות וחופש הפעולה הפוליטית. הרצח אינו דרך להשגת מטרות.

אמצעי-הדיכוי נגד האופוזיציה לא יובילו להרגעת המצב, אלא רק ליתר אלימות. אנחנו נגד אלימות, נגד רוכים כמכשירים דרושיים. אנחנו גם נגד ריכוזי כבוד-הארם והפעלת לחץ על האופוזיציה.

אנו תובעים לשחרר מיד את אנשי-האופוזיציה. עמדתנו הפטריוטית מחייבת אותנו להתנגד להתערבות האמריקאית בענייני-הפנים שלנו. זו באה לידי ביטוי במעשים ובהודעות של ארצות-הברית אחרי מות אל-סאדאת. האמריקאים מתייחסים אל מצריים כאל ארץ הנתונה לכיבוש שלהם. הם רומסים את כבודו של כל מצרי.

חוסיין מובארק מיהר להודיע שהוא ממשיך בכל מדיניותו של אל-סאדאת. מיפלגתנו התנגדה לה. הוא אומר שזה יהיה עיקר פועלו.

מר מובארק הודיע שהוא ימשיך בקו של קמפ-דייוויד, הקו של פיתרון נפרד עם ישראל. הוא דוגל בהמשך התיאום עם האמריקאים, ובמדיניות הכלכלית המגבירה את העוני.

לאור עובדות אלה, אין לנו מנוס מלהגיד "לא" למובארק ולא למועצותו לתפקיד נשיא-המדינה. אין זו עמדה אישית נגד המועמד, אלא התנגדות לתוכנית שהוא הכריז עליה.

מיפלגתנו רוצה שהמועמד לתפקיד זה יהיה בעל עמדה חדשה, שיגן על עצמאותנו, כבודנו, קירבתנו לאחים הערביים, הגשמת התחייבותנו כלפי העם הפלסטיני וזכותו למדינה משלו, והדמוקרטיה האמיתית.

על מיפלגתנו להיות מוכנה לכל דרישה מדינית בעתיד על דרישות אלה.

עך כאן לשון הכרוז, שלא פורסם, כמובן, באמצעי התיקשורת במצריים. הוא נמסר לי בצורת עלון משופל. באותו יום פנה כמאל מוראד, איש מיפלגת-הימין הליברלית, אל מיפלגת-השמאל בהצעה להקים חזית לאחדות לאומית של שלוש מיפלגת-האופוזיציה החוקיות, לשם תמיכה במובארק. מיפלגת-השמאל התנגדה לכך.

חוסיין מובארק ליד תמונת קודמו: סגן מסתיר תמיד את דעותיו

זאת, כי ראית אותנו הרבה שנים לפני יוזמת סאדאת.

"אבל אנחנו בעד שלום יציב וצודק, ובעד מדינה פלסטינית שתקום לצד ישראל. ואילו המוסלמים הקנאיים מתנגדים ליהודים. עורך הביטאון של האחים המוסלמים כתב אחרי קמפ-דייוויד: מדוע אנחנו נגד? מפני שה-קוראן תוקף את היהודים! עם אנשים כאלה אין לנו לשון משותפת, ואיננו משתפים פעולה עימם.

"באחד בספטמבר פירסמו, בביטאון שלנו, מאמר על כרוז של המוסלמים הקנאיים. ניתחנו את הכרוז ושללנו אותו. אך עורך הביטאון שלנו נאסר.

"יש להבחין בין המוסלמים הקנאיים והמוסלמים המתונים. עם אלה אפשר לשתף פעולה."

מה כוחם של הקנאיים?
"הם מבודדים". השיב בעל-שיחי השמאלי, "כי הם אומרים שכל המצרים האחרים הם כופרים. לפי התפיסה שלהם, שליטת-המדינה אשם בכל תופעות-הכפירה, כי הוא נושא באחריות לכל חמתרחש במדינה. משום-כך החליטו לרצוח את סאדאת."

ובכל זאת, מניין להם הכוח לבצע מזימה כזאת? טען בעל-שיחי: ב-1974 עודד שירות-הביטחון המצרי את המוסלמים הקנאיים בקמפוסים, כדי לעצור בעד השמאל והנאצריסטים, שעשו שם חיל.

אך אין זו הסיבה העיקרית להתחזקות הדתיים. יש לכך סיבות עמוקות יותר.

"מה אנחנו יכולים להציע לחברים שלנו?" שאל איש-השמאל, רק סבל וייסורים. הם עלולים להיעצר, להיזרק ממישרותיהם בעיתונים, בבתי-הספר ובאוניברסיטות. אנחנו דורשים הרבה ולא מבטיחים דבר.

"ואיך הקנאיים המוסלמיים אינם דורשים, אלא מציעים פרס: כל מי שמת על קידוש אלקה, הולך ישר לגן-עדן. זה כתוב בקוראן: אנמא נען עליכם באלי-שאחאדה. אני מציע לך כמתנה את הזכות לההרג למען אלקה.

"מכאן כוחם. אך מה שקרה באיראן פוגע קשה בתדמיתם של הקנאיים."

הקנאיים שבקנאים הם אנשי האירגון שהרג את אל-סאדאת, אל-תכפיר ואל-הג'רה. תורתם היא פשוטה: "מי שאינו נוהג לפי כללי הקוראן, הוא כופר." מטרתם היא לפרוש מציבור הכופרים, עד שיהיו די חוקים כדי לחזור בתדמיתם של הקנאיים."

ורק שתי האחרות (מיפלגת-העבודה הסוציאליסטית והימיפלגה הליברלית) פירסמו הודעת-תמיכה במועמד היחיד.

בכלא

כמו כלב

אם נכונה הטענה כי השמאל משתף פעולה עם המוסלמים הקנאיים?

איש-האופוזיציה הכחיש זאת, ועשה הבחנה. "סירבנו לכל שיתוף-פעולה עם הקנאים המוסלמיים, אפילו נגד הסכמי קמפ-דייוויד." אמר בעל-שיחי.

"אנחנו בעד השלום עם ישראל. אתה יודע

מישאר על שומרים בכניסה לבית-מישרדים במרכז קאהיר: אין פחד